

Waterpark Het Lankheet

Waterpark Lankheet 2011

In november zijn de eindresultaten van het wetenschappelijk onderzoek in het Waterpark gepresenteerd door Wageningen Universiteit (Plant Research International en Alterra) en KWR (Watercycle Research Institute, voormalig bedrijfs-onderdeel van KIWA). De uitkomsten zijn enerzijds als verwacht, toch zijn er ook verrassende uitkomsten geconstateerd. De zuiveringsresultaten van het riet variëren zoals verwacht van 60-80% (voor zowel stikstof als fosfaat) met de verblijfstijd van het water in de rietvelden. De hoogste resultaten met een duur van 48 uur. Verrassend waren de resultaten in het broekbos achter de rietvelden en de halfnatte bossen, het zogeheten Alno padion, het vogelkers-essen bos.

In het elzenbroekbos is door bevoeiing met gezuiverd water uit de rietvelden de basenbezetting toegenomen. Er is een effectieve infiltratie van het water aangetoond met als gevolg dat er een ontwikkeling is naar een 'gewoon elzenbroekbos'. Kortom, door dit type bevoeiing is het mogelijk om verdroogde broekbossen weer 'op gang' te krijgen zonder extra verzuringsverschijnselen. Voorwaarde is wel dat er stromend water is in de natte perioden, omdat in de bodem opgeslagen fosfaat (door jaren verdroging en stagnatie van water) op die manier sterk verdund wordt, wegstroomt (meestroomt) en zo geen nadelige gevolgen heeft voor het bos in de vorm van verzuuring.

In het 'drogere' gedeelte van het bos achter de rietvelden heeft zich een ander verhaal voorgedaan. Daar is door de kwel vanuit de rietfilters de bodem van onderop vernat tot een gemiddelde van 20 à 30 cm. beneden maaiveld. Dit heeft een extra dynamiek op de scheiding van zand en humuslaag tot gevolg gehad. De strooisellaag is door een verhoogde waterstand met kwalitatief goed water, aan het verteren geslagen. Dit zijn weliswaar trage processen, maar de ontwikkeling naar een minder zure bosbodem is ingezet zodat bodembloeiers zoals de bosanemoon in de toekomst weer kans krijgen.

Parkbezoek en labyrint

Ook dit jaar is er weer druk gewandeld. Uiteenlopende groepen hebben het Waterpark bezocht en de gidsen van de Historische Kring - onder bezielende leiding van Wim Oltwater - hebben met evenveel enthousiasme en inzet als voorgaande jaren de bezoekers geïnformeerd en geïnspireerd. In totaal zijn er 1068 mensen rondgeleid, hebben 363 scholieren het Waterpark bezocht en waren er een kleine honderd 'speciale' bezoekers. Er is bijvoorbeeld een grote groep studenten landschapsarchitectuur uit alle werelddelen rondgeleid, die via

Wageningen Universiteit een kijkje kwam nemen in Twente. Net zoals vorig jaar waren burgemeesters uit de regio te gast, daarnaast alle groene beleidsmedewerkers uit Twente, uitgenodigd door de gemeente Haaksbergen. Bijzonder was de bijeenkomst van provinciale politici in november. Het initiatief Landschapsmanifest - een platform van natuurorganisaties - organiseerde een bijeenkomst voor statenleden Overijssel en Gelderland - met het thema 'landelijk gebied' in hun portefeuille - op het Veldwerkcentrum. Het Lankheet is een mooie, maar ook symbolische plek voor zo'n ontmoeting, omdat het landgoed immers in beide provincies ligt.

In de zomer heeft het rentmeesterskantoor en ingenieursbureau Eelerwoude haar 25 jarig bestaan gevierd in het waterpark met theater en muziek. Er was een grote opkomst. De opmerkelijke acts in bomen en op het water van de Kidneypools hebben op alle genodigden indruk gemaakt.

Eveneens opmerkelijk was de bijeenkomst in juni van labyrintenmakers- en kenners op Mallem op het zogenaamde Dutch Maze and Labyrinth Symposium. Hier eveneens deelnemers van over de hele wereld, met natuurlijk een bijzondere rol voor Jim Buchanan, de ontwerper van het labyrint van Mallem.

In november is er een bezoek geweest van het waterschap Stichtse Rijnlanden, samen met het Landbouw Economisch Instituut en Plant Research International om te kijken of het waterparkconcept ook toegepast kan worden in de Utrechtse veenweidegebieden. Daar is men bezig om een proefproject op te zetten onder de noemer 'rieteconomie'. Het moet leiden tot een concept waarmee twee vliegen in één klap worden geslagen: vernatten van de veenweiden en daardoor het terug-

Uitvoering in het waterpark (foto: Mirella Waanders)

dringen van de uitstoot van kwalijke broeikasgassen zoals methaan en bovendien riet telen op de natste delen als biobrandstof. De ervaringen die op het Lankheet zijn opgedaan zullen in de pilot worden meegenomen.

Biomassa

Wat de afzet van het eigen riet als biomassa betreft, was er afgelopen jaar een forse tegenslag. Er was immers een biomassa-installatie gepland op de terreinen van LSG/Rentray in Rekken, om daarmee alle gebouwen te verwarmen. Technisch en financieel is het hele concept de afgelopen jaren uitgewerkt, maar door de sluiting van de justitiële inrichting vertraagd. Rentray is zich gaan richten op de reguliere jeugdzorg en samen met een andere jeugdzorginstelling Trajectum de gebouwen gaan herinrichten. Uiteindelijk bleek de toekomst nog zo onzeker dat het management geen langdurige verplichtingen aan durfde te gaan. Een streep door de rekening. Samen met Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten en waterschap Rijn en IJssel waren inventarisaties gedaan naar het totale aanbod van biomassa om de kleine centrale op jaarbasis van brandstof te kunnen voorzien. Onderwijl was de uitvoeringstermijn verlopen van de subsidieregeling klimaatbeleid van de provincie Gelderland. Deze had aan het Rekken-project in het kader van de zogenaamde 'biobased economy' bijzondere prioriteit gegeven vanwege het innovatieve karakter ervan: het local for local principe (lokale biomassa, lokaal verwerkt), zorg (inzet van jongeren uit de jeugdzorg en cliënten uit de verslavingszorg) en natuurontwikkeling (door rietzuivering water beschikbaar voor beekbegeleidende natuur).

Act op de boom (foto: Mirella Waanders)

Bij het ter perse gaan van dit nummer gloort er echter weer hoop. De gemeente Berkelland overweegt samen met zwembadexploitant Coné-groep om een zwembad in Neede te verwarmen met een biomassa-installatie. Het type is gelijk aan die van de geplande centrale in Rekken, dus geschikt voor het riet uit het Lankheet en bermmaaisel van Rijn en IJssel. De provincie onderzoekt de mogelijkheden om de eerdere beschikking te verlengen als Berkelland groen licht geeft. Wordt vervolgd ...

Buurserbeekpot

De plannen voor de herbouw van een 17^e eeuwse Buurserbeekpot zijn afgelopen jaar een stuk concreter geworden. Er zijn bomen - zomereiken - geselecteerd en naar de houtwerf gebracht. Door de noodgedwongen houtkap in Honeschbos vanwege grootschalige eikensterfte is er ruime keuze uit geschikt lang hout. Tevens zijn er zogenaamde 'krommers' geselecteerd, krom gegroeide delen van bomen die als spanten kunnen dienen van een boot. Inmiddels heeft de Koninklijke Nederlandsche Heidemaatschappij toegezegd het project te willen ondersteunen voor wat betreft de promotie. In 2012 zullen sponsors worden benaderd om de Buurserbeekpot mede mogelijk te maken. Het is de bedoeling dat de beekpot ook een rol gaat spelen in de jeugdeducatie.

Educatie

Dit jaar is er een begin gemaakt met de opzet van een langjarig educatieprogramma voor het basisonderwijs. Een speciale commissie van de gemeente Haaksbergen coördineert en initieert het aanvullende aanbod van onderwijsactiviteiten in Haaksbergen en omgeving (commissie culturele vorming onderwijs de werkplaats). Deze commissie heeft samen met de Historische Kring Haaksbergen, IVN en Stichting Waterpark Het Lankheet onderwijsdeskundige Moniek Warmer gevraagd een lespakket te maken. Zij heeft een lesprogramma geschreven waarin water, flora, fauna en de geschiedenis van het Lankheet centraal staan. Ten behoeve van dit onderwijs hebben de Rabobank, het Aeolusfonds en het Waterschap Rijn en IJssel gelden ter beschikking gesteld om het programma met lesmateriaal en animaties te ondersteunen. Het is de bedoeling dat het lesprogramma in 2012 start voor de groepen 7 en 8 van alle Haaksbergse scholen.

Gasten jubileum Eelerwoude (foto: Mirella Waanders)